

Skildring av Ulriksdals slott

Återutgivning av text från 1882

En publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring
av Ulriksdals slott
– Återutgivning av text från 1882
av signaturen ”T. . .”

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-442-2

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.

Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om den kungliga byggnaden Ulriksdals slott.

Du får en kort historik och beskrivningar av de konstsamlingar som fanns när den här texten skrevs år 1882.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok" med rubriken "Ulriksdals slott".

Texten publicerades under signaturen "T. . ." och skrevs troligen av poeten och kulturpersonligheten Filip Tammelin (1839–1915).

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av Ulriksdals slott år 1882

Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok" med rubriken "Ulriksdals slott". Texten publicerades under signaturen "T. . ." (1839-1915).

Ulriksdal, beläget vid Edsviken, tre kvarts mil norr om Stockholm, har inga stora historiska minnen; inga genom penseln eller grafstickeln förevigade fester, sådana som fordom firades på Drottningholm; inga dystra hågkomster af broderhat, af fångna furstar och misshandlade konungar, såsom de hvilka fästa sig vid Gripsholm. Ursprungligen uppfördt af en enskild man, Jakob Pontusson de la Gardie, blef dess slott först i senare tider en fursteboning, förvandlades derpå af konung Carl Johan till ett invalid-hotell, hvilket dock aldrig kunde ens på aflägsnaste sätt uppnå sin storartade förebild i Seine-staden och därför snart upplöstes, samt blef för omkring tjugu år sedan åter en konungabostad, der Carl XV, omgifven af rika konstsamlingar och en leende natur, sökte ett ögonblicks hvila mellan regeringsbekymren, glömde fursten för människan, och, såsom det heter i den norska sången om konung Oscar den förste vid Oscarshal:

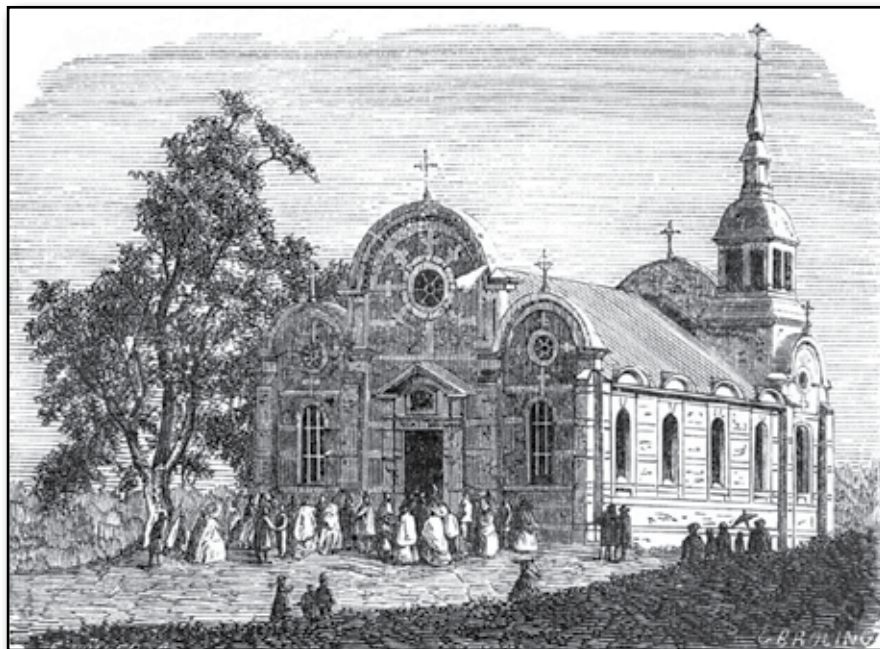
”bytte tvende Kroner mod en Panamahat”.

Under Carl XV:s tid voro slottets etthundra fem rum inredda och möblerade på ett sätt som vitnade om konungens utmärkta konstsinne. Framför allt utmärkte sig *riddarsalen* genom sina fönster, bestående af glasmålningar, till stor del härledande sig från den af konungen inköpta Soldinska samlingen; och *bankettsalen* genom sina gyllenläderstapeter, sina af Ehrenstral målade taflor, sina öfver dörrarna anbragta tänkespråk, men särdeles genom sin på en rundt omkring salen löpande hylla med uppställda samling af forntida dryckeskärl. Äfven de öfriga rummen voro utmärkta för sina konstföremål, dyrbarheter och kuriositeter från olika folk och tidevarf — möbler af valnöt och ek, till en del af hög ålder, skåp och s. k. cabinets af alla former och materialier, till en del ytterligt dyrbara, taflor, speglar, bildsniderier m. m. men framför allt samlingar af kuriösa dryckeskärl af Sèvres- och Meissen-porsliner, Ostindiska porslinsaker, majolika och — någonting i sin väg rätt sällsynt — en nästan fullständig samling porslin från den på sin tid berömda Mariebergfabriken, allt ordnad med en utsökt smak och sakkännedom. Säkert skulle gamle gref Jakob de la Gardie, om han stigit upp ur sin graf och anträd en vandring genom sitt forna slott, känt sig fullkomligt hemmastadd i dess salar, hvaremot slottets omgifningar tydligt skulle hafva öfvertygat honom om, att tidens hjul icke stått stilla under de århundraden han hvilat i sin graf.

Det mest framstående i dessa leende omgifningar är det lilla kapell, Carl XV lät uppföra efter plan och ritning af professor F. W. Scholander. Det är byggt i holländsk renässans-stil, en stilart, i hvilken det var konungens afsigt att restaurera hela slottet, så snart riks-

dagen beviljat nödiga medel.

Men innan detta hann ske hade konung Carl redan slutat sin jordiska vandring. Vid sin död hade han testamenterat sina konstsamlingar till svenska staten och det allra mesta af dem äro redan flyttade till nationalmuseum. Snart skola de många gemaken i Ulriksdals slott åter stå tomma och öde och det lilla kapellet vid Edsvikens strand vara det enda, som här påminner om den folkkäre och konstälskande konungen.

Slottskapellet vid Ulriksdal.

Viktiga ord och personer

Carl Johan.

[1763–1844] Fransk marskalk och kung av Sverige och Norge från 1818 till sin död 1844. Under hans tid vid makten genomfördes stora reformer bland annat inom bankväsendet, rösträtten och skolväsendet. Hans namn skrivs i dag Karl XIV Johan.

Carl XV.

[1826–1872] Kung över Sverige och Norge från 1859 till sin död 1872. Regerade under namnet Karl IV i Norge. Under hans tid vid makten försämrades relationen kraftigt till Norge. Hans namn skrivs i dag Karl XV.

De la Gardie, Jakob Pontusson.

[1583–1652] Svensk greve och fältherre. Var en mycket framgångsrik fältherre som bland annat erövrade Moskva och flera ryska befästningar. Lät bygga slotten Makalös och Ulriksdal. Har gett namn åt den finska staden Jakobstad.

Ehrenstrahl, David Klöcker.

[1628–1698] Svensk konstnär. Utsågs 1661 till hovporträttmålare. Är mest känd för plafonden i Ridarhuset och målningarna

”Korsfästelsen” och ”Yttersta domen” i Storkyrkan i Stockholm. Kallas ofta för den svenska målarkonstens fader.

Majolika.

En typ av keramik som görs med en glasyr av tenn- eller bly. Majolika har fått sitt namn efter ursprungsön Mallorca där den skapades på 1500-talet. Majolika-keramik har vit bakgrund och en dekor i skarpa färger.

Meissenporlin.

Den första fabriken i Europa som tillverkade porslin var Meissen Manufaktur i den tyska staden Meissen. Tillverkningen av glas började redan på 1600-talet och år 1709 gjordes det första porslinet.

Oskar den förste.

[1799–1859] Svensk och norsk kung från 1844 tills sin död år 1859. Var en av landets mest inflytelserika kungar och gjorde stora insatser inom lagstiftning, rättsskipning, näringsliv, skola och när det gäller skatter. Oskar var far till de båda blivande kungarna Oscar II och Karl XV. Hans namn skrivs i dag både som ”Oscar I” och ”Oskar I”.

Scholander, Fredrik Vilhelm.

[1816–1881] Svensk arkitekt och målare. Hans mest kända byggnadsverk är Rikssalen på Drottningholms slott, Hässleby kyrka, Synagogan i Stockholm och Ulriksdals slottskapell.

Sèvresporlin.

Fransk porslinstillverkare som blev världskänd på 1700-talet då

kung Ludvig XV blev delägare. Var under en lång period Europas ledande tillverkare av lyxigt porslin.

Sordinska samlingarna.

En omfattande konstsamling som köptes in av affärsmannen Alexander Ludvig Sordin under en resa till Nürnberg år 1855. Året efter köptes de 5000 verken av kung Karl XV.

Tammelin, Filip.

[1839–1915] Svensk revisor och diktare. Var en av välkänd kulturpersonlighet i Stockholm. Publicerade flera diktsamlingar och var en flitig skribent för Svenska Akademien. Filip var gift med den kända svenska skådespelerskan Berta Tammelin.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Här kan du söka bland e-böcker från flera olika förlag om en rad olika ämnen, bland annat historia och arkeologi.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)